

TALOUSARVIOALOITE 274/2010 vp

Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen Rakenteellisen muutoksen tuki -kokeilun toteuttamiseksi Kaakkois-Suomessa

Eduskunnalle

Kaakkois-Suomi on kärsinyt 1970-luvulta lähtien metsäteollisuuden rakennemuutoksesta. Aikaisemmin teollisuuden rationalisointi merkitsi työntekijöiden vähentämistä ja vanhimpien koneiden sulkemista. Uusimpia koneita kuitenkin modernisoitiin ja tuotantomäärät kasvoivat. Kiihtynyt globalisaatiokehitys yhdistyneenä viime vuosien yleismaailmalliseen lamaan ja paperin kysynnän supistumiseen ovat johtaneet tilanteeseen, jossa suljetaan kokonaisia integraatteja ja tuotantoa leikataan pysyvästi. Vaikka lama näyttääkin olevan helpottamassa, metsäteollisuudessa tulee jatkossakin tapahtumaan rakennejärjestelyistä johtuvia saneerauksia.

Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan metsäteollisuuden työpaikoista on poistunut vuoden 2006 jälkeen jo lähes kolmannes. Silti kaikesta alueen teollisuudesta 2/3 on edelleen metsäteollisuussidonnaista. Teollisuudesta riippuvaisen logistiikan volyymin laskusta kertoo Kotkan ja Haminan satamien liikenteen tonnimääräinen lasku. Se oli vuonna 2009 noin -30 %. Metsäteollisuus ja logistiikka ovat kuitenkin edelleen Kaakkois-Suomessa aluetaloudellisesti merkittävämpiä kuin muualla Suomessa.

Kaakkois-Suomi on viime vuosien aikana ajautunut maan heikoimpien, moniongelmaisten alueiden joukkoon. Nykyinen aluepolitiikka ei kuitenkaan tätä huomioi, vaan esimerkiksi Kymenlaakso on entistä Kuusankoskea lukuun ottamatta kokonaan kansallisten tukialueiden ulko-

puolella. Suomen valtiolla on yhdessä EU:n kanssa välineitä äkillisen rakennemuutoksen hoitoon. Niillä pyritään nopeaan reagointiin ja pitkäkestoisten ongelmien ennaltaehkäisyyn. Valtioneuvosto nimeää rakennemuutosalueet 1—2 vuodeksi kerrallaan. Metsäteollisuuden voimakasta, alueellista rakenteellista muutosta ei voida kuitenkaan hoitaa tehokkaasti tehdas kerrallaan, joten äkillisen rakennemuutoksen tuki on Kaakkois-Suomen tilanteeseen liian lyhytjänteinen. Pitkäkestoisen rakenteellisen muutoksen hoitoon tarvitaan kestoaltaan pidempi, välineistöltään monipuolisempi ja joustavampi Rakenteellisen muutoksen tuki.

Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat muodostavat uuden aluekehityslain tarkoittaman yhteistoiminta-alueen, joka vastaa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen aluetta. Kaakkois-Suomessa on käynnissä ALKU-hankkeeseen liittyvänä pilottina Maakuntaohjelmatyön kehittäminen osana aluehallinnon uudistamista eli MAKO-pilottihanke, ja alueella on perustettu maakuntien yhteistoimintaelin ainoana alueena Suomessa. Maakunnat ovat tehneet huhtikuussa 2010 työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen Rakenteellisen muutoksen tuki -kokeilun toteuttamisesta Kaakkois-Suomen alueella vuosina 2011—2015.

Tukikokeilu olisi verrattavissa Kainuun hallintokokeiluun, mutta se rajoittuisi uudelleen alue- ja elinkeinopolitiikkaan. Rakenteellisen muutoksen tuki muodostuisi neljästä kohdas-

ta: 1. verotukselliset toimenpiteet, 2. korotetut määrärahat nykyisiin instrumentteihin, 3. korotetut tuki-intensiteetit sekä 4. kokonaan uudet instrumentit. Osa toimenpiteistä on hoidettavissa kansallisesti ja osa vaatii vaikuttamista Euroopan Unioniin. Tämä talousarvioaloite koskee kohtaa 2. korotetut määrärahat nykyisiin instrumentteihin. Tuki osoitetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle sekä Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan liitoille. Rakenteellisen muutoksen tuki -kokeilun käynnistämiseksi Kaakkois-Suomessa

tarvitaan valtiolta 11 miljoonan euron rahoitusta, joka jakautuu Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (pl 32) kolmelle eri momentille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2011 talousarvioon momentille 32.30.45 lisäyksenä 4 000 000 euroa osana Rakenteellisen muutoksen tuki -kokeilun toteuttamista Kaakkois-Suomessa vuosina 2011—2015.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Anneli Kiljunen /sd
Sirpa Paatero /sd
Pentti Tiisanen /vas
Valto Koski /sd

Markku Pakkanen /kesk
Jari Larikka /kok
Sari Palm /kd